

# ജുമുഅ:

വിധികളും മര്യാദകളും

തയ്യാറാക്കിയത്:

അബ്ദുല്ലത്തീഫ് സുല്ലമി മാറഞ്ചേരി

بسم الله الرحمن الرحيم

വെള്ളിയാഴ്ചദിവസം ള്യാഹറിൻറെറസമയത്ത് ഒരൂപ്രദേശത്തെ മുസ്ലിംകൾ പള്ളിയിൽ ഒരൂമിച്ചുകൂടുകയും ഇമാം അവരോട് കാലികമായ പ്രശ്നങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഉപദേശിക്കുകയും തദനന്തരം ഇമാമോടുകൂടി രണ്ടുറക്അത്ത് നമസ്കരിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ് ജൂമൂഅ നമസ്കാരം.

വെള്ളിയാഴ്ചകളിൽ പാലിക്കേണ്ട ഒരൂപാട് മര്യാദകളും കടമകളും പ്രവാചകൻ(സ) പഠിപ്പിക്കുകയും, മഹത്തായപ്രതിഫലം വാഗ്ദാനം ചെയ്യുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ഇന്നത് അധികമാളുകളും അറിഞ്ഞോ അറിയാതെയോ അവഗണിക്കുന്നതായി കണ്ടുവരുന്നു. “ജൂമൂഅ: വിധികളും മര്യാദകളും” എന്ന പേരിൽ നിങ്ങളുടെ കൈകളിലിരിക്കുന്ന ഗ്രന്ഥം ഒരാവർത്തി വായിക്കുന്ന ഏതൊരാൾക്കും പ്രസ്തുത ദിവസത്തിൻറെ പ്രാധാന്യവും, അവഗണനമൂലം തങ്ങൾ നഷ്ടപ്പെടുത്തുന്ന പ്രതിഫലം കുറച്ചൊന്നുമല്ല എന്നതും ബോധ്യപ്പെടുന്നതാണ്. അറിയാത്തവർക്ക് അറിയാനും അറിയുന്നവർക്ക് ഓർമ്മപുതുക്കാനും ചെറുതെങ്കിലും ഇതുപകരിക്കുകതന്നെ ചെയ്യും .

സൗദിഅറേബ്യയിലെ പ്രമുഖപണ്ഡിതനും എഴുത്തുകാരനും പ്രബോധനരംഗത്ത് മഹത്തായ സേവനങ്ങളർപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന വ്യക്തിയുമായ ശൈഖ്: മുഹമ്മദ് സാലിഹുൽ മുൻജീദ് പരിശോധിച്ച “അൽജൂമൂഅത്തു: അഹ്കാമുൻ , ആദാബുൻ, ഫദാഇലുൻ മഅ തൻബീഹാത്തു ബഅ്ജുൽ അഖ്താഅ” എന്ന കൃതിയുടെ വിവർത്തനമാണ് നിങ്ങളുടെ കൈകളിലിരിക്കു ഈ കൊച്ചുകൃതി .

ഇതിൻറെ അവസാനത്തിലുള്ള ഒരൂധ്യായം ജൂമൂഅയുമായിബന്ധപ്പെട്ടുള്ള ഏതാനും വിഷയങ്ങളെ ഹ്രസ്വമായി ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുള്ളത് മലയാളികളായ സഹോദരങ്ങൾക്ക് സംശയങ്ങൾ നീക്കാനുപകരിക്കുക തന്നെ ചെയ്യും.

അല്ലാഹു ഇത് സൽക്കർമ്മമായി സ്വീകരിച്ച്, സഹകരിച്ച എല്ലാവർക്കും മതിയായപ്രതിഫലം നൽകട്ടെ. (അമീൻ).

വിവർത്തകൻ

അബ്ദുൽ ലത്തീഫ് സുല്ലമി മാറഞ്ചേരി,

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على خطيب الأنبياء والمرسلين  
وعلى آله وصحبه أجمعين أما بعد،

പ്രിയസഹോദരാ,

അല്ലാഹു മുസ്‌ലിംസമൂഹത്തിന് ഒട്ടനവധി ശ്രേഷ്ഠതകളും മഹത്തായ അനുഗ്രഹങ്ങളും നൽകി അനുഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്നു. അവയിൽപെട്ടതാണ് വെള്ളിയാഴ്ച ദിവസത്തെ പ്രത്യേകതകൾ. അല്ലാഹു ജുതക്രൈസ്തവ സമൂഹത്തെ അതിൽ നിന്നും അകറ്റുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. അബൂഹുറൈറ(റ)വിൽ നിന്നും റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്ന ഒരു ഹദീസിൽ ഇപ്രകാരം കാണാവുന്നതാണ്; നബി(സ) പറഞ്ഞു “(അല്ലാഹു നമുക്ക് നൽകിയ ഒരനുഗ്രഹം) നമ്മുടെ മുൻഗാമികൾക്ക് അത് നൽകുകയുണ്ടായിട്ടില്ല, ജുതൻമാർക്ക് ശനിയാഴ്ചയും ക്രിസ്ത്യാനികൾക്ക് ഞായറാഴ്ചയുമാകുന്നു, എന്നാൽ നമുക്ക് അല്ലാഹു വെള്ളിയാഴ്ച നിശ്ചയിക്കുകയും നമ്മെ അതിലേക്ക് നയിക്കുകയും ചെയ്തു. അങ്ങിനെ വെള്ളിയും ശനിയും ഞായറുമായി. അത് പ്രകാരം തന്നെയായിരിക്കും അന്ത്യദിനത്തിലും. അവർ നമുക്ക് ശേഷമായിരിക്കും വരിക, നാം ഇഹലോകത്ത് അവസാനത്തിലാണകിലും അന്ത്യദിനത്തിൽ മറുസൃഷ്ടികളേക്കാളെല്ലാം മൂന്നെ വിചാരണചെയ്യപ്പെടുക നാമായിരിക്കും” (മുസ്‌ലിം).

**ആരാധനക്കുള്ളദിവസം :**

ഹാഫിസ് ഇബ്നുകമീർ(റ) ഇപ്രകാരം പറയുന്നു: വെള്ളിയാഴ്ച എന്ന് പേർവിളിക്കാനുള്ള കാരണം **ഒരുമിച്ചുകൂടുക** എന്നർത്ഥമുള്ള ജംഅ് എന്ന ധാധുവിൽ നിന്നാകുന്നു അതിന്റെ ഉത്ഭവം. അതുകൊണ്ടുതന്നെ മുസ്‌ലിംകൾ എല്ലാ ആഴ്ചകളിലും ഒരുപ്രാവശ്യം, പ്രസ്തുതദിവസം വലിയ ഗേഹങ്ങളിൽ ഒരുമിച്ചുകൂടുന്നു. അല്ലാഹു, അവനെ ആരാധിക്കുവാൻ വേണ്ടി പ്രസ്തുത ദിവസത്തിൽ ഒരുമിച്ചുകൂടാൻ കൽപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَوَدِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ ﴾ (الجمعة 9)

“സത്യവിശ്വാസികളേ വെള്ളിയാഴ്ച ദിവസം നമസ്കാരത്തിന് വിളിക്കപ്പെട്ടാൽ അല്ലാഹുവിന്റെ സ്മരണയിലേക്ക് നിങ്ങൾ വേഗത്തിൽ വരിക” (ജൂമുഅ: 9).

അതായത് നിങ്ങൾ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം ആകാംക്ഷയോടെ ഉദ്ദേശ പൂർവ്വം അങ്ങോട്ട് നടന്നാക്കുക. എന്നാൽ നടത്തത്തിന്റെ വേഗതയല്ല ഇവിടെ ഉദ്ദേശം. നമസ്കാരത്തിലേക്ക് തിരക്കുപിടിച്ചുള്ളനടത്തം വിരോധിക്കപ്പെട്ടതാണ്. ഹസൻ(റ) പറയുന്നു ധൃതിപ്പെടുക എന്നതുകൊണ്ടുള്ള വിവക്ഷ മുന്നേറുക എന്നതാണ്. നമസ്കാരത്തിനായി അവധാനതയോടെയും ശാന്തതയോടെയുമല്ലാതെയുള്ള നീക്കം വിരോധിക്കപ്പെട്ടതുമാണല്ലോ. എന്നാൽ ഭയഭക്തിയോടെയും നിശ്കളങ്ക ഉദ്ദേശത്തോടെയും ആയിരിക്കുക എന്നതും മേൽവാക്യത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നതാണ് (തഫ്സീർ ഇബ്നുകഥീർ 4/385,386)

ഇബ്നൂൽഖയ്യിം(റ) പറയുന്നു “ വെള്ളിയാഴ്ച ആരാധനക്കുള്ള ദിവസമാകുന്നു. ആഴ്ചയിൽ വെള്ളിയാഴ്ചക്കുള്ള സ്ഥാനം മാസങ്ങളിൽ റമദാനിനുള്ള സ്ഥാനവും, അതിലെ പ്രാർത്ഥനക്ക് പ്രത്യേകം ഉത്തരംലഭിക്കുമെന്ന് പറഞ്ഞസമയം റമദാനിലെ ലൈലത്തുൽഖദ്റിനുള്ള സ്ഥാനവുമാകുന്നു” (സാദുൽമഅദ്ദ 1/398)

### വെള്ളിയാഴ്ചയുടെ ശ്രേഷ്ഠതകൾ

#### 1. ദിവസങ്ങളിൽ ഏറ്റവും ഉത്തമമായ ദിവസം

നബി(സ) പറഞ്ഞു “സൂര്യനുദിച്ചതിൽ ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠമായ ദിവസം വെള്ളിയാഴ്ചയാണ്. ആദിവസത്തിലാണ് ആദം (അ) സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടത്. അന്നാണ് അദ്ദേഹം സ്വർഗത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കപ്പെട്ടത്. അന്നാണ് അദ്ദേഹം സ്വർഗത്തിൽ നിന്നും

പുറത്താക്കപ്പെട്ടത. ആദിവസത്തിലല്ലാതെ അന്ത്യദിനം സംഭവി  
ക്കുകയുമില്ല’ (മുസ്‌ലിം)

**2.മഹത്തായ നമസ്കാരം ഉൾക്കൊള്ളുന്നു**

നബി(സ) പറയുന്നു: “ മുസ്‌ലിംകളുടെ സുപ്രധാന ഐക്യ  
സംഘമം (ജൂമുഅ) ആരെങ്കിലും അലസഭാവത്തിൽ അതുപേ  
ക്ഷിച്ചാൽ അല്ലാഹു അവന്റെ ഹൃദയങ്ങൾക്ക് സീൽവെക്കു  
ന്നതാണ്” (മുസ്‌ലിം)

**3. പ്രാർത്ഥനക്ക് പ്രതേക സമയം ഉൾക്കൊള്ളുന്നു**

അബൂഹറൈറ(റ) പറയുന്നു നബി(സ) പറഞ്ഞു: തീർച്ചയാ  
യും വെള്ളിയാഴ്ചയിൽ ഒരു സമയമുണ്ട് ആസമയത്ത് ഒരു  
ദാസൻ നമസ്കരിച്ചു പ്രാർത്ഥനയിൽ മുഴുകുകയാണെങ്കിൽ  
അവൻ ആവശ്യപ്പെടുന്നത് അവന് ലഭിക്കാതിരിക്കുകയില്ല, അ  
ദ്ദേഹം തന്റെ കൈകൊണ്ട് അത് വളരെക്കുറച്ച് മാത്രമേയു  
ള്ളൂ എന്നും സൂചിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി.” (ബുഖാരി,മുസ്‌ലിം)

**ഇബ്നൂൽ ഖയിം (റ)** പറയുന്നു, മേൽപറയപ്പെട്ടസമയം ഏതെ  
ന്ന കാര്യത്തിൽ അഭിപ്രായ വ്യത്യാസങ്ങൾ നിരവധിയാണ്. അ  
വയിൽ പ്രസക്തമായ രണ്ട്അഭിപ്രായങ്ങൾ നാംഇവിടെ സൂ  
ചിപ്പിക്കുന്നു.

**ഒന്ന്:** ഇമാം മിമ്പറിൽ കയറി ഇരുന്നത് മുതൽ നമസ്കാരം അ  
വസാനിക്കുന്നത് വരെയുള്ള സമയമാണ്. ഇബ്നൂഉമർ(റ) ൽ  
നിന്നുള്ള ഒരുഹദീസ് ഇതിനെ ബലപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്; നബി(സ)  
പറഞ്ഞു അത് ഇമാം മിമ്പറിൽ ഇരുന്നതുമുതൽ നമസ്കാ  
രത്തിൽനിന്നും വിരമിക്കുന്നതുവരെയാണ് (മുസ്‌ലിം)

**രണ്ട്,** അസർനമസ്കാരത്തിന് ശേഷമാണ്. ഇവിടെപറയപ്പെട്ട  
രണ്ട് അഭിപ്രായങ്ങളിൽ ശ്രേഷ്ഠമായത് ഇതാണ്. (സാദുൽ  
മആദ് 1/389)

**4. ദാനധർമ്മങ്ങൾക്ക് മഹത്വമുള്ള ദിവസം**

“വെള്ളിയാഴ്ചയിലെ ദാനധർമ്മങ്ങൾക്ക് മറ്റു ദിവസങ്ങളേക്കാൾ മഹത്വമാണ്.” (മൗഖൂഫുൻ സ്വഹീഹുൻ) എന്ന ഒരു ഹദീസ് ഇബ്നുൽഖയ്യിം(റ) രേഖപ്പെടുത്തുകയും ആ ദിവസത്തിലെ ദാനങ്ങൾ പുണ്യമുള്ളതായി പറയുകയും ചെയ്യുന്നു.

**5. ആദിവസം സ്വർഗത്തിൽ അല്ലാഹു വിശ്വാസികളായ തന്റെ വലിയുകൾക്ക് വെളിപ്പെടുന്നു.**

അനസ്(റ) പറയുന്നു (ق) **وَأَنَّ مِائَاتِي** (നമ്മുടെയടുക്കൽ യഥേഷ്ടമുണ്ട.) എന്ന സൂറത്തു ഖാഫിലെ ആയത്തിനെ സംബന്ധിച്ച് എല്ലാ വെള്ളിയാഴ്ച ദിവസങ്ങളിലും അല്ലാഹു വിശ്വാസികൾക്ക് വെളിപ്പെടുന്നതാണ് എ ന് അനസ് (റ) പറയുന്നു.

**6. ആഴ്ചയിൽ ആഘോഷ ദിവസം**

ഇബ്നുഅബ്ബാസ്(റ)ൽ നിന്ന്, നബി(സ) പറഞ്ഞു: ഈ ദിവസം അല്ലാഹു വിശ്വാസികൾക്ക് നിശ്ചയിച്ച ആഘോഷ ദിവസമാണ്. അത്കൊണ്ട്തന്നെ ജൂമുഅക്ക് വരുന്നവർ കുളിച്ചു കൊണ്ടായിരിക്കട്ടെ വരുന്നത് (ഇബ്നുമാജ:)

**7. പാപങ്ങൾ പൊറുക്കപ്പെടുന്ന ദിവസം**

സൽമാൻ (റ)വിൽ നിന്ന് നബി(സ)പറഞ്ഞു “ഒരാൾ വെള്ളിയാഴ്ച കുളിക്കുകയും ശുദ്ധിവരുത്തുകയും സുഗന്ധം പൂശി പള്ളിയിലേക്ക് പുറപ്പെടുകയും ആ ദിവസം നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള നമസ്കാരം നിർവ്വഹിക്കുകയും ഖത്തീബിന്റെ പ്രസംഗം ശ്രദ്ധിക്കുകയും ചെയ്താൽ അവന്റെ ആ വെള്ളിയാഴ്ചയുടേയും മറ്റൊരു വെള്ളിയാഴ്ചയുടേയും ഇടക്കുള്ള പാപങ്ങൾ പൊറുക്കപ്പെടാതിരിക്കുകയില്ല” (ബുഖാരി)

**8. മഹത്തായ പ്രതിഫലം ലഭിക്കുന്നു**

ഔസ്ബ്നു ഔസ്(റ)ൽ നിന്ന് നബി(സ) പറഞ്ഞു “(വെള്ളിയാഴ്ച) കുളിക്കുകയും നേരത്തെ ജൂമുഅക്ക് പുറപ്പെടുകയും ഇമാമിനോടടുത്തിരുന്ന് വുതുബ ശ്രദ്ധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവന്റെ ഓരോ കാലടികൾക്കും സുന്നത്തുനോമ്പു നോറും രാത്രി നമസ്കരിച്ചും കഴിയുന്നവന്റെ പ്രതിഫലമാണ്., അല്ലാഹുവിനത് എളുപ്പമുള്ള കാര്യവുമാണ് ” (അഹ്മദ്, അസ്ഹാബുസ്സുന്നൻ. ഇബ്നുഖുസൈമ: ഇത് സ്വഹീഹാണന്ന് രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്)

അല്ലാഹുഅക്ബർ..! എന്തൊരു ഭാഗ്യം ഓരോ ചവിട്ടടിക്കും സുന്നത്ത് നോമ്പിന്റെയും നമസ്കാരത്തിന്റേയും പ്രതിഫലമോ.!? ..എവിടെ പുണ്യം ആഗ്രഹിക്കുന്നവർ ആരുണ്ട് ഈ സുവർണ്ണാവസരം പ്രയോജനപ്പെടുത്തി പുണ്യം നേടാൻ..?

“തീർച്ചയായും അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യം തന്നെയാണത്. അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർക്ക് അവനത് നൽകുന്നു . അല്ലാഹു ഉന്നതമായ ഔദാര്യം നൽകുകതന്നെ ചെയ്യും” (ഹദീദ് 21)

9. നരകത്തിന്റെ ജ്വാല കുറയുന്ന ദിവസം

ആഴ്ചയിൽ എല്ലാ ദിവസവും നരകം ആളിക്കത്തിക്കപ്പെടും വെള്ളിയാഴ്ചയെഴികെ. അത് ആദിവസത്തിന്റെ ശേഷംതയാലാകുന്നു (സാദുൽ മആദ് 1/387)

10. മരണത്തിന് പോലും പ്രത്യേകത

വെള്ളിയാഴ്ച രാത്രിയിലോ പകലിലോ മരണപ്പെടുന്നത് ശുഭസൂചനയാകുന്നു. ഇബ്നുഉമർ(റ) പറയുന്നു നബി(സ) പറഞ്ഞു “വെള്ളിയാഴ്ച രാത്രിയിലോ പകലിലോ ആണ് ഒരാൾ മരണപ്പെടുന്നത് എങ്കിൽ അല്ലാഹു അവനെ ഖബർ ശിക്ഷയിൽ നിന്നും സംരക്ഷിക്കുന്നതാണ്” (അഹ്മദ്, തിർമിദി. ഈ ഹദീസ് സ്വഹീഹാണ് എന്ന് ശൈഖ് അൽബാനി(റ) രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്)

### വെള്ളിയാഴ്ച വിധികളും മര്യാദകളും

#### മുസ്ലിം സഹോദരാ.. ..

വെള്ളിയാഴ്ച ദിവസത്തെ ബഹുമാനിക്കുകയും ആ ദിവസത്തിലെ ശ്രേഷ്ഠതകൾ നേടിയെടുക്കുകയും ചെയ്യൽ ഓരോ മുസ്ലിമിന്റേയും നിർബന്ധ ബാധ്യതകളിൽ പെട്ടതാണ്. അത് പുണ്യകർമ്മങ്ങൾ പ്രവർത്തിച്ചും ആരാധനകളിൽ മുഴുകിയും മാത്രമേ നേടാൻ കഴിയുകയുള്ളൂ. ജൂമുഅയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഓരോ മുസ്ലിമും പ്രാവർത്തിക മാക്കേണ്ടതായ ഒരുപാട് നിയമങ്ങളും മര്യാദകളും ഇസ്ലാം നമ്മോട് നിഷ്കർഷിച്ചതായി കാണാം.

മഹാനായ **ഇബ്നുൽഖയ്യിം(റ)** പറയുന്നു: വെള്ളിയാഴ്ച ദിവസത്തെ ആരാധനകൾ കൊണ്ട് മഹത്വപ്പെടുത്തുക എന്നത് നബി(സ)യുടെ ചര്യയിൽ പെട്ടതായിരുന്നു. വെള്ളിയാഴ്ചക്കോ അറഹാദിവസത്തിനോ കൂടുതൽ മഹത്വം എന്ന് പോലും പൺ ഡിതവര്യൻമാർക്കിടയിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുണ്ട് (സാദുൽ മആദ് 1/375)

എന്നാൽ, സഹോദരാ എത്രയെത്ര പുണ്യകരമായ ജൂമുഅ ദിവസങ്ങൾ യാതൊരുവിധ ശ്രദ്ധയും പരിഗണനയുമില്ലാതെ നിനിലൂടെ കഴിഞ്ഞുപോയി ! ഇന്ന് എത്രയോ ആളുകൾ വെള്ളിയാഴ്ച ദിവസം അല്ലാഹുവിന് ഇഷ്ടമില്ലാത്തതും, കുറുകരവുമായ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടുന്നതിന് ഉപയോഗിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു? അതിനായി ആദിവസം എത്താൻ കാത്തിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു !!. അതുമല്ലകിൽ പുണ്യകരമായ കാര്യങ്ങൾ അവഗണിച്ചു ജീവിക്കുന്നു. !!?

#### വെള്ളിയാഴ്ചയിലെ സുന്നത്തുകൾ

1, വെള്ളിയാഴ്ച സുബ്ഹിനമസ്കാരത്തിന് സൂറത്തുസ്സജദയും, ഇൻസാനും പാരായണംചെയ്യൽ സുന്നത്താണ്. എന്നാലത് മു



ശുവനായും പാരായണം ചെയ്യലാണ് നബചിര്യ. ചില ഇമാമു കൾ അവചുരുക്കി ഓതുന്നതായി കാണുന്നു. അത് ശരിയായ രീതിയല്ല.

2, പ്രസ്തുത ദിവസം നബി(സ)യുടെ പേരിൽ സ്വലാത്ത് വർദ്ധിപ്പിക്കൽ സുന്നത്താണ്. ഔസ്(റ) പറയുന്നു: നബി (സ) പറഞ്ഞു: “ ദിവസങ്ങളിൽ ഏറ്റവും ഉത്തമമായത് വെള്ളിയാഴ്ച ദിവസമാണ് അന്നാണ് ആദം(അ) സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടതും മരിപ്പിക്കപ്പെട്ടതും അന്നായിരിക്കും അന്ത്യദിനത്തിൽ കാഹളമുതപ്പെടുന്നതും മനുഷ്യരെല്ലാം മരിപ്പിക്കപ്പെടുന്നതും അതുകൊണ്ട് നിങ്ങൾ ആദിവസം എന്റെ പേരിൽ സ്വലാത്ത് വർദ്ധിപ്പിക്കുക തീർച്ചയായും നിങ്ങളുടെ സ്വലാത്തുകൾ എനിക്ക് കാണിക്കപ്പെടുന്നതാണ്” (അഹ്മദ്, അസ്ഹാബുസ്സുന്നൻ *ഇമാനവവി(റ)* ഇത് സ്വീകാര്യ യോഗ്യമാണെന്നും *ഇമാം മുൻദിരി(റ)* ഈ ഹദീസ് ഹസൻ (നല്ലത്) ആണെന്നും പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട് )

3, ജൂമുഅ: നാട്ടിൽ സ്ഥിരതാമസക്കാരനും മുസ്ലിമും സ്വതന്ത്രനും തന്റേടവുമുള്ള എല്ലാ പുരുഷന്മാർക്കും നിർബന്ധമാണ്. ചുരുക്കി നമസ്കരിക്കൽ അനുവദനീയമാകും വിധമുള്ള യാത്രക്കാരൻ, സ്ത്രീകൾ, അടിമകൾ, എന്നിവർക്ക് ജൂമുഅ: നിർബന്ധമില്ല; എന്നാൽ അവർ ജൂമുഅയിൽ പങ്കെടുത്താൽ അതവർക്കത് തീർത്തും മതിയാവുന്നതാണ്. രോഗം, ഭയം എന്നിവ മൂലവും ജൂമുഅ നിർബന്ധമല്ലാതായി തീരുന്നതാണ്. (ശറഹുൽ മുന്തിഅ്)

4, വെള്ളിയാഴ്ച ജൂമുഅക്കായി കുളിക്കലും നബിചര്യയാണ്. നബി(സ)പറഞ്ഞു “ജൂമുഅക്ക് പങ്കെടുക്കുന്നവർ കുളിക്കേണ്ടതാണ്” (മുതഫഖുൻ അലൈഹി).

5, സുഗന്ധം ഉപയോഗിക്കൽ, മിസ്വാക്ക്ചെയ്യൽ ഏറ്റവും നല്ല വസ്ത്രം ധരിക്കൽ എന്നിവ വെള്ളിയാഴ്ചയിലെ മര്യാദകളിൽ പെട്ടതാണ്. അബൂഅയ്യൂബ്(റ) പറയുന്നു, നബി(സ) പറഞ്ഞു “വല്ലവരും വെള്ളിയാഴ്ച ദിവസം കുളിക്കുകയും, സുഗന്ധം പൂശുകയും, ഉള്ളതിൽ ഏറ്റവും നല്ല വസ്ത്രം ധരിക്കു

കയും ശേഷം ശാന്തതയോടുകൂടി പള്ളിയിൽ വരികയും മററു ഉളവർക്കാർക്കും ശല്യമാകാത്തവിധം തഹിയ്യത്ത് നമസ്കരിക്കുകയും പിന്നീട് ഇമാം നമസ്കാരത്തിൽ നിന്നും വിരമിക്കുന്നതുവരെ നിശബ്ദത പാലിക്കുകയും ചെയ്താൽ അത് രണ്ട് ജൂമുഅകൾക്കിടയിൽ സംഭവിക്കുന്ന തെറ്റുകൾക്കുള്ള പ്രായശ്ചിത്തമാണ്” (അഹ്മദ്, ഇബ്നുഖുസൈമ ഇത് സ്വഹീഹാണെന്ന് രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്)

അബൂസഇദ്ദീൻ മുദ്രിയ്(റ) പറയുന്നു: പ്രായപൂർത്തിയായ വരെല്ലാം വെള്ളിയാഴ്ച കുളിക്കുകയും മിസ്വാക്ക് ചെയ്യുകയും തനിക്ക് കഴിയുന്ന സുഗന്ധം ഉപയോഗിക്കുകയും ചെയ്യണമെന്ന് നബി(സ) പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട് (മുസ്ലിം)

6, ജൂമുഅക്ക് നേരത്തെഎത്തിച്ചേരൽ ശക്തിയായ സുന്നത്താണ്. അബൂഹുറൈറ(റ) പറയുന്നു നബി(സ) പറഞ്ഞു “വെള്ളിയാഴ്ചദിവസം മലക്കുകൾ പള്ളികവാടങ്ങളിൽ നിൽക്കുകയും ആദ്യമാദ്യം പള്ളികളിൽ എത്തുന്നവരെ ക്രമപ്രകാരം അവർ രേഖപ്പെടുത്തുകയുംചെയ്യും. ഏറ്റവുമുമാദ്യം എത്തുന്നവർക്കുള്ള പ്രതിഫലം ഒരൊട്ടകത്തെ അറുത്ത് ദാനം ചെയ്തവന്റേയും പിന്നീട് എത്തുന്നവന് പശുവിനെ അറുത്തവന്റേയും പിന്നീട് ആട്, കോഴി, കോഴിമുട്ട എന്നീ ക്രമത്തിൽ ദാനം ചെയ്തവന്റേയും പ്രതിഫലമായിരിക്കും ലഭിക്കുക. ഖത്തീബ് മിമ്പറിൽകയറി ഇരുന്ന് കഴിഞ്ഞാൽ മലക്കുകൾ അവരുടെ റിക്കാർഡുകൾക്കുള്ള അടച്ചുവെക്കുകയും ശേഷം ഇമാമിന്റെ വുതുബ ശ്രദ്ധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണ്” (മുതഫഖുൻ അലൈഹി)

എന്നാൽ ഇന്ന് ആളുകൾ ഇക്കാര്യത്തിൽ അശ്രദ്ധരാണ് ! സഹോദരൻമാരേ മേൽപറഞ്ഞ പുണ്യം നേടാൻ, കാര്യത്തിന്റെ ഗൗരവമനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കാനാരുണ്ട് !? എവിടെ നന്മ ആഗ്രഹിക്കുന്നവർ! പ്രസ്തുത ചര്യ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കാൻ അല്ലാഹുനമ്മെ അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ (ആമീൻ).

7, വെള്ളിയാഴ്ച പ്രഭാതംമുതൽ ഇമാം ഖുതുബയും നമസ്കാരവും കഴിഞ്ഞു പിരിയുന്നതുവരെ ദിക്റിലും ഖുർആൻ പാരായണത്തിലുമായി കഴിഞ്ഞുകൂടൽ സുന്നത്താണ്.

8, ഖുതുബ ശ്രദ്ധിക്കുകയും മൗനം പാലിക്കുകയും ചെയ്യൽ . അബൂഹുറൈറ(റ)വിൽ നിന്ന്, നബി(സ) പറഞ്ഞു “ഇമാം ഖുതുബ നിർവഹിക്കുമ്പോൾ (സംസാരിക്കുന്നവനോട്) നിശബ്ദരായിരിക്കുക എന്ന് പോലും തൻറെ കൂട്ടുകാരനോട് പറഞ്ഞാൽ അവൻ തെറ്റുകാരനായിത്തീർന്നു” (ബുഖാരി, മുസ്ലിം). ഇമാം അഹ്മദ് റിപ്പോർട്ട് ചെയ്ത ഹദീസിൽ ആരെങ്കിലും തെറ്റ് പ്രവർത്തിച്ചാൽ അവന് ആ ജൂമുഅയിൽനിന്ന് ഒന്നും തന്നെ ലഭിക്കുകയില്ല എന്നുകൂടിയുണ്ട് .

9, വെള്ളിയാഴ്ച സുറത്തുൽ കഹ്ഫ് പാരായണം ചെയ്യൽ സുന്നത്താണ്. അബൂസഇദ്ദീൻ ഖുദ്റീ(റ) പറയുന്നു നബി (സ)പറഞ്ഞു “ ആരെങ്കിലും വെള്ളിയാഴ്ച ദിവസം കഹ്ഫ് സുറത്ത് പാരായണം ചെയ്താൽ രണ്ട് ജൂമുഅകൾക്കിടയിൽ അവന് പ്രത്യേകമായൊരു പ്രകാശം ലഭ്യമാകുന്നതാണ്.” (ഹാകിം, ബൈഹഖി. ഇൗഹദീസ് സ്വഹീഹാണെന്ന് ശൈഖ് നാസിറുദ്ദീൻ അൽബാനി(റ) രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്)

10, വെള്ളിയാഴ്ച ജൂമുഅയുടെ സമയമായിക്കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ യാത്രചെയ്യൽ അനുവദനീയമല്ല.

11, വെള്ളിയാഴ്ച മാത്രമായി നോമ്പ് നോൽക്കൽ അനുവദനീയമല്ല. അന്ന്രാത്രി പ്രത്യേകമായ നമസ്കാരവും വെറുക്കപ്പെട്ടതാണ്. അബൂഹുറൈറ(റ)പറയുന്നു: നബി(സ) അരുളിയിരിക്കുന്നു “നിങ്ങൾ വെള്ളിയാഴ്ച രാത്രി പ്രത്യേകമായി സുന്നത്ത് നമസ്കരിക്കുന്നതിനും വെള്ളിയാഴ്ച പകൽ പ്രത്യേകമായി നോമ്പ് അനുഷ്ഠിക്കുന്നതിനും തിരഞ്ഞെടുക്കരുത്. നിങ്ങൾ പതിവായി നോമ്പ് നോറു വരുന്നുവെങ്കിലല്ലാതെ.” (ഹദീസ് മുസ്ലിം)

12, വെള്ളിയാഴ്ച നോമ്പ് നോൽക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നവർ ഒരു ദിവസം മുമ്പോ ശേഷമോ തിരഞ്ഞെടുക്കേണ്ടതാണ് . അബൂ ഹുറൈറ(റ)വിൽ നിന്ന് നബി(സ) പറഞ്ഞു “ നിങ്ങളാരും വെള്ളിയാഴ്ച നോമ്പ്നോൽക്കരുത് അതിന്റെ ഒരു ദിവസം മുമ്പോ ശേഷമോ നോററുകൊണ്ടല്ലാതെ” (ബുഖാരി)

13, ജൂമുഅയുടെ സുന്നത്ത് നമസ്കാരം. ജൂമുഅയുടെ മുമ്പ് ജൂമുഅക്ക് എന്നനിലയിൽ പ്രത്യേക നമസ്കാരമില്ല. രണ്ട് റക് അത്ത് തഹിയ്യത്ത് നമസ്കാരം മാത്രമാണുള്ളത്. “നബി(സ) ജൂമുഅക്ക് ശേഷം രണ്ട് റക്അത്തായിരുന്നു നമസ്കരിച്ചിരുന്നത്” (ബുഖാരി മുസ്ലിം). “നബി(സ) ജൂമുഅക്ക് ശേഷം നാല് റക്അത്ത് നമസ്കരിക്കാൻ കൽപ്പിച്ചിരുന്നു” (മുസ്ലിം). ഇസ്ഹാഖ്(റ) പറയുന്നു നബി(സ) പള്ളിയിൽ വെച്ചാണ് നമസ്കരിക്കുന്നത് എങ്കിൽ നാലും, വീട്ടിൽവെച്ചാണ് നമസ്കരിക്കുന്നതെങ്കിൽ രണ്ട്റക്അത്തുമായിരുന്നു നമസ്കരിച്ചിരുന്നത്. (ഈ അഭിപ്രായമാകുന്നു ഹദീസുകളിൽനിന്ന് വ്യക്തമാകുന്നത്. വിവർത്തകൻ). അബൂബക്കറുൽ അഥ്മ്(റ), മേൽ പറഞ്ഞത് എല്ലാം അനുവദനീയമാണെന്നും അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു (ഇബ്നുൽ ജൂസിയുടെ അൽ ഹദാഇഖ് എന്ന ഗ്രന്ഥം നോക്കുക)

14, ഇമാം ഖുതുബ നിർവഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോഴും പള്ളിയിൽ കടന്നാൽ രണ്ട് റക്അത്ത് തഹിയ്യത്ത് നമസ്കരിക്കൽ. ജാബിർ(റ)വിൽ നിന്ന് നബി(സ) പറഞ്ഞു “ ഇമാം ഖുതുബ നിർവഹിക്കുമ്പോൾ ആരെങ്കിലും പള്ളിയിൽ പ്രവേശിക്കുന്നുവെങ്കിൽ അവൻ രണ്ട് റക്അത്ത് നമസ്കരിക്കുകയും എന്നിട്ട് (മാത്രം ) ഇരിക്കുകയും ചെയ്യട്ടെ ” (മുസ്ലിം)

15, ഇമാമിന് ജൂമുഅ നമസ്കാരത്തിൽ സുറത്തുൽ ജൂമുഅയും, മൂനാഫിഖുമയും അല്ലെങ്കിൽ അഅ്ലയും, ഗാശിയയും ഓതൽ സുന്നത്താണ് (മുസ്ലിം)

### വെള്ളിയാഴ്ച സംഭവിക്കുന്ന അബദ്ധങ്ങൾ

1, ആളുകളിൽ ചിലർ വെള്ളിയാഴ്ച ദിവസത്തെ അലസ മനോഭാവത്തോടെ കാണുകയും ജൂമുഅ ഒഴിവാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

നബി(സ) പറയുന്നു “ജൂമുഅ ഒഴിവാക്കുന്നവർ ആ പ്രവണത അവസാനിപ്പിക്കട്ടെ അല്ലാത്തപക്ഷം അല്ലാഹു അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾക്ക് സീൽവെക്കുന്നതായിരിക്കും പിന്നീട് അശ്രദ്ധയിലായിരിക്കുകതന്നെ ചെയ്യും ” (മുസ്ലിം)

2, ചിലർ വെള്ളിയാഴ്ച ദിവസം ജൂമുഅക്ക് പോകുകയാണ് എന്ന യാതൊരു ഒരുക്കവും ഉദ്ദേശവുമില്ലാതെ സാദാരണ വീട്ടിൽ നിന്നിറങ്ങിപ്പോകുന്നപേലെമാത്രം ഇറങ്ങിപ്പോകുന്നു. എന്നാൽ കർമ്മങ്ങൾ സ്വീകരിക്കപ്പെടുക നിയ്യത്ത് (ഉദ്ദേശ്യം) അനുസരിച്ച് മാത്രമായിരിക്കും. നബി(സ) പറഞ്ഞു “തീർച്ചയായും കർമ്മങ്ങൾ സ്വീകരിക്കപ്പെടുക നിയ്യത്ത് അനുസരിച്ച് മാത്രമാണ്” (ബുഖാരി). അതുകൊണ്ട് പള്ളിയിലേക്ക് പുറപ്പെടുന്നതിന് മുമ്പായി അതിനുള്ള ഒരുക്കത്തോടും നിയ്യത്തോടും കൂടിയായിരിക്കണം പുറപ്പെടേണ്ടത് എന്നത് പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്.

3, ചിലയാളുകൾ വ്യാഴാഴ്ചദിവസം നേരം വളരെവൈകുന്നത് വരെ ഉറക്കമൊഴിക്കുകയും സുബഹി പോലും നമസ്കരിക്കാതെ കിടന്നുറങ്ങുകയും ചെയ്യുന്നു. അത് വളരെ വലിയ പുണ്യം നഷ്ടപ്പെടുത്തലാണ്, കൂടാതെ ഗൗരവമേറിയ തെറ്റ് ചെയ്തുകൊണ്ട് വെള്ളിയാഴ്ച ദിവസം ആരംഭിക്കാൻ ഇടവരുത്തലുമാണ്. നബി (സ) പറഞ്ഞു “അല്ലാഹുവിങ്കൽ ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠമായ നമസ്കാരം വെള്ളിയാഴ്ച ജമാഅത്തായി നമസ്കരിക്കുന്ന സുബഹിനമസ്കാരമാണ്” (സ്വഹീഹ് 1566)

4, ജൂമുഅഖുതുബ പലരും നിസ്സാരമായി മാത്രം കാണുന്നു. ഖുതുബ പകുതിയാകുമ്പോഴോ തീരാറാകും സമയത്തോ മാ

ത്രം കയറിവരുന്നു. എന്നാൽ അല്ലാഹു മറെറല്ലാഹ്നർപ്പാടുകൂടും നിറുത്തിവെച്ച് “നേരത്തെ അല്ലാഹുവിന്റെ ഉൽബോധനത്തിലേക്ക് ധൃതിപ്പെടണം” (സുറത്തുൽ ജൂമുഅ) എന്ന് പറയുന്നു ഇവിടെ ഉൽബോധനം (ദിക്ർ) കൊണ്ടുദ്ദേശിക്കുന്നത് വ്യത്യസ്തമാണെന്നാണ് മുഹമ്മദീയർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നത്.

5, വെള്ളിയാഴ്ച ജൂമുഅയുടെ നിയന്ത്രിച്ചതെ സാധാരണ പോലെയാണ് പലരും കൂട്ടിക്കുന്നത്. മറുപിലർ ശദ്ധിക്കാതെ നബി(സ) പറഞ്ഞ നല്ലവസ്ത്രം ധരിക്കുക, സുഗന്ധം ഉപയോഗിക്കുക എന്നിവയെല്ലാം ഉപേക്ഷിക്കുന്നു. ചെയ്യുന്നവരാകട്ടെ നിയന്ത്രിച്ചതെയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ ഇവക്കുള്ള മഹത്വം മുൻസൂചിപ്പിച്ച ഹദീസുകളിൽ നിന്നും ഗ്രഹിക്കാവുന്നതാണ്.

6, ബാക്കിന് ശേഷവും കച്ചവടം നിർവഹിക്കൽ : അല്ലാഹു പറയുന്നു: “വിശ്വാസികളേ നിങ്ങൾ നിങ്ങൾ വെള്ളിയാഴ്ച നമസ്കാരത്തിനായി ക്ഷണിക്കപ്പെട്ടാൽ നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ ഉൽബോധനത്തിലേക്ക് ദൃതിപ്പെടുക, കച്ചവടം ഉപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുക അതാണ് നിങ്ങൾക്ക് ഉത്തമം നിങ്ങൾ അറിവുള്ളവരാണെങ്കിൽ ” (ജൂമുഅ:)

7, വെള്ളിയാഴ്ചകൾ തോറും താടി വടിക്കൽ ഒരു പുണ്യകർമ്മമെന്ന രൂപത്തിൽ ചെയ്തുവരുന്നു. അത്വർജ്ജിക്കേണ്ടതാണ്. തീർച്ചയായും അത് അല്ലാഹുവിനോടുള്ള ധിക്കാരമാണ്, താടി വളർത്തലാണ് നബിചര്യ.

8, ചിലർ പള്ളിയിൽ കയറിയാൽ മുൻഭാഗത്തും ഒന്നാമത്തെ വരിയിലും സ്ഥലമുണ്ടെങ്കിലും പിന്നിലും പുറഭാഗത്തോടു ചേർന്നും ഇരിക്കുന്നു. ഇത് തീർത്തും നബിചര്യക്ക് എതിരാണ്. “ഒന്നാമത്തെ സ്വപ്ഫിനുള്ള ശ്രേഷ്ഠതയങ്ങാനം ഒരാൾ അറിഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ നറുക്കെടുത്തെങ്കിലും അത് നേടാൻ മത്സരിക്കുകതന്നെ ചെയ്യും ” (ബുഖാരി)

9, മറുളളവർ ഇരിക്കുന്ന സ്ഥലത്ത് നിന്നും അവരെ എഴുന്നേൽപ്പിച്ച് ആസ്ഥലത്ത് ഇരിക്കരുത്. നബി(സ) പറഞ്ഞു “ഒരാൾ

ളും വെള്ളിയാഴ്ച തന്റെ സഹോദരനെ ഇരിക്കുന്നിടത്ത് നിന്ന് എഴുന്നേൽപ്പിച്ച് ആ സ്ഥലത്ത് ഇരിക്കരുത് എന്നാൽ നിങ്ങൾ വിശാലതയുണ്ടാക്കി സൗകര്യപ്പെടുത്തി കൊടുക്കണം” (മുസ്ലിം)

10, രണ്ടാളുകൾ ഇരിക്കുന്നതിനിടയിൽ അവരെബുദ്ധിമുട്ടിച്ചും പ്രയാസപ്പെടുത്തിയും ചാടിക്കടക്കരുത്. നബി(സ) വെള്ളിയാഴ്ച വുതുബ നിർവ്വഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കെ ഒരാൾ മററുള്ളവരുടെ ചുമലിലൂടെ ചാടിക്കടന്നപ്പോൾ നബി പറഞ്ഞു “തീർച്ചയായും നീ ഉപദ്രവിച്ചു, നീകുറം ചെയ്തു” (ഇബ്നുമാജ:)

11, നമസ്കരിക്കുന്നവർക്കും ഖുർആൻ ഓതുന്നവർക്കും ശല്യമാകും വിധമുള്ള സംസാരം ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. ഉച്ചത്തിൽ ഖുർആൻ പാരായണം ചെയ്യുന്നതും ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്.

12, കാരണം കൂടാതെ ബാകിന് ശേഷം പള്ളിയിൽനിന്നും പുറത്ത് പോകാൻ പാടില്ല.

13, വുതുബ നടക്കുമ്പോൾ അത്ശ്രദ്ധിക്കാതെ മറെറൊരാളിലും കാര്യത്തിൽ ഏർപ്പെടാൻ പാടില്ല.

14, രണ്ട് വുതുബകൾക്കിടയിൽ ഇമാം ഇരിക്കുമ്പോൾ പ്രത്യേകമായി യാതൊരു നമസ്കാരവുമില്ല. എന്നാൽ ആസമയത്ത് പ്രാർത്ഥനകൾ ആകാവുന്നതാണ്.

15, നമസ്കാരത്തിനിടയിൽ അനാവശ്യചലനങ്ങൾ ഒഴിവാക്കേണ്ടതാണ്. പള്ളിയിൽനിന്നും തിരക്ക്പിടിച്ച് ഇറങ്ങിപ്പോകുന്നതും നല്ലതല്ല. നമസ്കാരശേഷം പ്രത്യേകം ദിക്റുകളും ദുആകളും സുന്നത്താണെന്നകാര്യം ഓർക്കുകയും പ്രാവർത്തികമാക്കുകയും ചെയ്യുക.

**ഖത്തീബുമാർ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ട കാര്യങ്ങൾ**

1, വുതുബ ദീർഘിപ്പിക്കുകയും നമസ്കാരം ചുരുക്കുകയും ചെയ്യൽ നിയന്ത്രിക്കേണ്ടതാണ്. അമ്മാർ(റ) വിൽനിന്ന്, നബി(സ)പറഞ്ഞു: “തീർച്ചയായും നമസ്കാരം ദീർഘിപ്പിക്കലും

വുതുബ ചുരുക്കലും പാൺഡിത്യത്തിന്റെ ലക്ഷണമാണ്. അതിനാൽ നിങ്ങൾ നമസ്കാരം നീട്ടുകയും വുതുബ ചുരുക്കുകയും ചെയ്യുക. തീർച്ചയായും വിശദീകരണത്തിൽ വശീകരണം (സിഹർ)ഉണ്ട്” (മുസ്ലിം) എന്നാൽ ജനങ്ങളുടെ അവസ്ഥയും ആവശ്യകതയുമനുസരിച്ച് ആയിരിക്കുകയുംവേണം. ജാബിർ(റ) പറയുന്നു “ഞാൻ നബി(സ)യുടെകൂടെ നമസ്കരിച്ചിട്ടുണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വുതുബയും നമസ്കാരവും മിതമായതായിരുന്നു” (മുസ്ലിം)

2, ജനങ്ങളുടെ സ്ഥിതിഗതികൾക്കും സാഹചര്യത്തിനുമനുസരിച്ച് മുൻകൂട്ടി വിഷയം പഠിച്ചായിരിക്കണം വുതുബ നിർവ്വഹിക്കേണ്ടത്.

3, ഭാഷാപരമായ തെറ്റുകൾ കടന്നുകൂടുന്നത് ശ്രദ്ധിക്കണം.

4, വുതുബയിൽ ദുർബലവും വ്യാചനീർമ്മിതവുമായ ഹദീസുകൾ വന്നുപോകാതിരിക്കാൻ ശ്രദ്ധിക്കണം. കാരണം വുതുബ ആധികാരികമായിരിക്കണം.

5, രണ്ടാം വുതുബ ചിലർ പ്രാർത്ഥനയിൽ മാത്രമായി ചുരുക്കുന്നു. അതും നബിചര്യക്ക് യോജിച്ചതല്ല.

6, വുതുബയിൽ തീരെ വുർആൻ ആയത്തുകൾ ഉൾക്കൊള്ളിക്കാതെ ചിലർനടത്തുന്ന വുതുബയും നബിചര്യക്ക് വിരുദ്ധമാണ്. ബിൻതു ഹാരിസത്തുബ്നു നുഅ്മാൻ(റ) പറയുന്നു “ഞാൻ ഖാഫ് സുറത്ത് മനപ്പാഠമാക്കിയത് നബി(സ)യുടെ വായയിൽ (വുതുബയിൽ) നിന്നായിരുന്നു, നബി(സ) എല്ലാ വുതുബയിലും അത് (പാരായണം ചെയ്ത്) പ്രസംഗിക്കുമായിരുന്നു.” (മുസ്ലിം)

7,വിഷയങ്ങൾക്ക് അനുസരിച്ചായിരിക്കണം വെത്നീബിന്റെ ചലനങ്ങളും ഭാവങ്ങളും. “നബി(സ) വുതുബ നടത്തുമ്പോൾ കണ്ണുകൾ ചുങ്കുകയും ശബ്ദം ഉയരുകയും ദേഷ്യം പ്രകടമാകുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു, അദ്ദേഹം ഒരു സേനാനായകനെപ്പോലെയായിരുന്നു ” (മുസ്ലിം).



### ജുമുഅയും അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ട കാര്യങ്ങളും

ജുമുഅയമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നമ്മുടെ നാട്ടിൽ ചർച്ചാവിഷയമായിട്ടുള്ള ഏതാനും കാര്യങ്ങൾ സന്ദർഭികമായി ഉണർത്താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു.

1, **ജുമുഅയുടെ ബാങ്ക്** : സാഇബ്ബ്നു യസീദ് (റ) പറയുന്നു “വെള്ളിയാഴ്ച ദിവസത്തെ (ജുമുഅയുടെ) ബാങ്ക് നബി (സ) അബൂബക്കർ, ഉമർ(റ) എന്നിവരുടെ കാലത്ത് ഇമാം മിമ്പറിൽ ഇരുന്നതിന്ശേഷം മാത്രമായിരുന്നു. ഉസ്മാൻ(റ) ന്റെകാലത്ത് ജനങ്ങൾ അധികരിച്ചപ്പോൾ **സൗറാഇൽ** വെച്ച് മൂന്നാമതൊരു ബാങ്ക്കൂടി അധികരിച്ചു” (ബുഖാരി). യഥാർത്ഥത്തിലുള്ള ബാങ്കിനും ഇഖാമത്തിനും പുറമെ വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടാണ് ഇവിടെ മൂന്നാമത് എന്ന് പ്രയോഗിച്ചത്. സൗറാഅ് മദീനയിൽ അങ്ങാടിക്കടുത്തുള്ള ഒരു പ്രദേശമാണ് (മുസ്ലിം). ഉമർ (റ)വും പള്ളിയുടെ പുറത്ത്നിന്നും ജനങ്ങളെ ജുമുഅസമയം അറിയിക്കാൻ വിളിച്ചുപറയാൻ കൽപ്പിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ ബാങ്ക് തന്റെ മുന്നിൽ വെച്ച് (മിമ്പറിൽഇരുന്നശേഷം) മാത്രമായിരുന്നു കൊടുക്കാൻ കൽപ്പിച്ചിരുന്നത്. അബൂബക്കർ, നബി (സ) എന്നിവരുടെ കാലത്ത് നടപ്പുണ്ടായിരുന്നതപോലെ എന്ന് അത്യാഅ്(റ)ൽ നിന്ന് റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്നു., (ഇന്ന് നടപ്പിലുള്ള) ആദ്യബാങ്ക് ബിദ്അത്ത് ആണ് എന്ന് ഇബ്നുഉമർ(റ)വിൽ നിന്നും ഇബ്നു അബീശൈബ(റ) റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്നതായും കാണാം. (ഫതഹുൽബാരി 2/458).

ഇന്ന് അടുത്തടുത്ത് പള്ളികളും സമയമറിയാനുള്ള സൗകര്യങ്ങളും വ്യാപകമായുണ്ടായിരിക്കെ നബിചര്യയിലേക്ക് മടങ്ങലായിരിക്കും അഭികാമ്യം. ഇക്കാലത്ത് ഈവിഷയത്തിൽ ഇമാം **ശാഫി(റ)**യുടെ അഭിപ്രായമാണ് ഏറ്റവും ഉത്തമമായിട്ടുള്ളത്. “ജുമുഅയുടെബാങ്ക് ഇമാം മിമ്പറിൽ ഇരിക്കുമ്പോൾ മാത്രമായിരുന്നു നബി(സ), അബൂബക്കർ, ഉമർ (റ) എന്നിവരുടെ കാ

ലത്ത് നടപ്പുണ്ടായിരുന്നത്. ഉസ്മാൻ(റ)ന്റെ കാലത്ത് ജനങ്ങൾ വർദ്ധിച്ചപ്പോൾ രണ്ടാമത് ഒരു ബാങ്ക്കൂടി വർദ്ധിപ്പിക്കപ്പെട്ടു, എന്നാൽ അത്യാത്മ (റ) ഇക്കാര്യം നിഷേധിക്കുന്നുണ്ട്, മുആവിയ(റ)യാണ് ഇക്കാര്യം തുടങ്ങിയത് എന്നാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായം, ആർ തുടങ്ങിയതാണ് എങ്കിലും നബി(സ)യുടെ കാലത്തുള്ള ചര്യയാണ് ഞാനിഷ്ടപ്പെടുന്നത്.” (കിതാബുൽ ഉമ്മ് 1/195)

2, **മആശിറ വിളി:** നബി(സ)യുടെ കാലത്ത് അദ്ദേഹം നേരെ മിമ്പറിൽ കയറിഇരിക്കുകയും ബിലാൽ(റ) ബാങ്ക്കൊടുക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതായിരുന്നു പതിവ്. അതല്ലാത്ത ഒരു സംഭവവും റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്നില്ല. തന്നയുമല്ല ഇന്ന് മആശിറ എന്ന പേരിൽ നടത്തിവരുന്ന വാക്കുകളിൽ നബി(സ) പറയാത്ത കാര്യം നബി(സ)പറഞ്ഞു എന്ന്പറഞ്ഞു, ബുഖാരിയുടേയും മുസ്ലിമിന്റേയും പേരിൽ ചേർത്തുപറയുന്നു. സത്യത്തിൽ അങ്ങിനെ ഒരു ഹദീസ് ബുഖാരിയിലോ മുസ്ലിമിലോ കാണാൻ കഴിയുന്നില്ല!?” “ആരെങ്കിലും എന്റെപേരിൽ ബോധപൂർവ്വം കളവു പറഞ്ഞാൽ അവൻ തന്റെഇരിപ്പിടം നരകത്തിൽ ഉറപ്പിച്ചുകൊള്ളട്ടെ” (ബുഖാരി). അക്കാരണത്താൽതന്നെ മേൽ പറഞ്ഞ വിഷയം തീർത്തും നബിചര്യക്ക് വിരുദ്ധമാണ്.

3, **ഖുതുബയുടെ ഭാഷ :** നബി(സ) ഖുതുബ നടത്തിയതെല്ലാം അറബിഭാഷയിലായിരുന്നു എന്നതും അതോടൊപ്പം അത് ശ്രോദ്ധാക്കൾക്ക് കാര്യങ്ങൾ മനസിലാക്കിക്കൊടുക്കാനായിരുന്നു എന്നതും നബിയുടെ ഖുതുബയിൽനിന്നും ഗ്രഹിക്കാൻ കഴിയുന്ന വസ്തുതകളാണ് എന്നാൽ അത് രണ്ടുംകൂടി നമുക്കിന്ന് എടുക്കാൻ കഴിയുകയില്ല. അപ്പോൾ പിന്നെ ചിന്തിക്കാനുള്ളത് എന്തായിരുന്നു ഖുതുബയുടെ ലക്ഷ്യം എന്നതാണ്. അത് ജനങ്ങളെ ദീൻ പഠിപ്പിക്കാനായിരുന്നു എന്ന് ബോധ്യപ്പെടുന്നതാണ്. അതാകട്ടെ മനസിലാകുന്ന ഭാഷയിലല്ലാതെ നേടാൻ കഴിയുകയുമില്ല. പ്രവാചകൻ അതൊട്ടുവീരോധിച്ചിട്ടുമില്ല. ഇക്കാര്യത്തിൽ മുൻകാല പൺഡിതന്മാരെല്ലാം യോജിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

നബിയുടെ പുതുബ എങ്ങിനെയായിരുന്നു എന്ന് ഹദീസുകൾ വ്യക്തമാക്കിത്തരുന്നത് കാണുക: “നബി(സ)ക്ക് രണ്ട് പുതുബകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവകൾക്കിടയിൽ അദ്ദേഹം ഇരിക്കുമായിരുന്നു; അദ്ദേഹം പുതുബയിൽ വുർആൻ ആയത്തുകൾ ഓതുകയും ജനങ്ങൾക്ക് ഉൽബോധനം നടത്തുകയുമായിരുന്നു പതിവ് ” (മുസ്ലിം).

ഇമാനവവി(റ) പറയുന്നു: “പുതുബയുടെലക്ഷ്യം വഅള് (ഉപദേശം) ആകുന്നു” (ശറഹുൽ മുഹദ്ദബ്)

എന്നാൽ പൺഡിതന്മാരിൽ ചിലർ പുതുബ അറബിഭാഷയിൽ തന്നെ നിർവ്വഹിക്കണമെന്ന് പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത് പുതുബയുടെ അർകാനുകളെ സംബന്ധിച്ച മാത്രമാണ്.

ഇമാം ഇബ്നുഹജറുൽ ഹൈതമി (റ) പറയുന്നു “ പുതുബ അറബിയിലാകണമെന്ന് പറഞ്ഞത് അർകാനുകൾ മാത്രമാണ് അതല്ലാത്തവയെ സംബന്ധിച്ചല്ല ” (തുഹുഫ)

ഇമാം ശാഫി(റ) പറയുന്നത് കാണുക, “ജൂമുഅ പുതുബയിലോ മററു പുതുബകളിലോ പ്രസംഗിക്കുന്നയാൾ തനിക്കോ മററുള്ളവർക്കോ ആവശ്യമുള്ള കാര്യങ്ങൾ ജനങ്ങളുടെ ഭാഷയിൽ സംസാരിക്കുന്നതിന് യാതൊരു വിരോധവുമില്ല ” (കിതാബുൽഉമ്മ് )

4, പുതുബ രണ്ട്റക്അത്ത് നമസ്കാരമല്ല: ഉമർ (റ) പറയുന്നു: “ജൂമുഅനമസ്കാരം രണ്ട്റക്അത്ത് തന്നെയാണ് അത് നാല് റക്അത്ത് ചുരുക്കപ്പെട്ടതല്ല” (അഹ്മദ്, നസാഇ)

ഇമാംശാഫി(റ) പറയുന്നു “പുതുബ നമസ്കാരം പോലെയല്ല അങ്ങിനെയായിരുന്നുവെങ്കിൽ പുതുബക്കിടയിൽ ഇമാം മററു കാര്യങ്ങൾ സംസാരിക്കുകയില്ല” (അൽ ഉമ്മ്)

നബി(സ) പറഞ്ഞു: “ ജൂമുഅ നമസ്കാരത്തിൽ നിന്നും ആർക്കെങ്കിലും ഒരു റക്അത്ത് ലഭിച്ചാൽ അവൻ ഒരുറക്അത്തു

കൂടി നമസ്കരിക്കട്ടെ. രണ്ട് റക്അത്തും നഷ്ടപ്പെട്ടവൻ നാല് റക് അത്തും നമസ്കരിക്കട്ടെ.” (തബറാനി)

5, **ജൂമുഅയും ആളുകളുടെ എണ്ണവും:** ജൂമുഅക്ക് ഇത്ര ആളുകൾ ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്ന് നിർണ്ണയിക്കപ്പെട്ടതായി ഹദീസുകളിൽ സൂചനകളൊന്നുമില്ല. ഒരു പ്രദേശത്തുള്ള ആളുകളെല്ലാം ഒരിടത്ത് ഒരുമിച്ചുകൂടി നമസ്കരിക്കുക എന്നതാണ് നബി ചര്യ. ജാബിർ(റ) പറയുന്നു: ഒരിക്കൽ നബി(സ) ഖുതുബ നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ഒരു കച്ചവടസംഘം ഭക്ഷണ സാധനങ്ങളുമായിവരികയും ജനങ്ങളെല്ലാം അങ്ങോട്ടുപോകുകയും ചെയ്തു. ബാക്കി നബിയോടൊപ്പം ഞങ്ങൾ പന്ത്രണ്ട് പേർ മാത്രമായിരുന്നു ഉണ്ടായിരുന്നത്. അബൂഹാതിമിൽ നിന്നും തബരി(റ) ഇങ്ങിനെ റിപ്പോർട്ട്ചെയ്യുന്നു “നബി ഞങ്ങളോട് എത്രപേർ ബാക്കിയുണ്ടെന്ന് എണ്ണിനോക്കാൻ പറഞ്ഞു, അപ്പോൾ ഞങ്ങൾ പന്ത്രണ്ട് പുരുഷന്മാരും ഒരുസ്ത്രീയും മാത്രമായിരുന്നു ബാക്കിയുണ്ടായിരുന്നത്” (ഫത്ഹുൽബാരി). ഇതിൽ നിന്നെല്ലാം ആളുകളുടെ എണ്ണത്തിൽ പ്രത്യേക നിബന്ധനകൾ ഇല്ല എന്ന് വ്യക്തമാകുന്നതാണ്. സംഘം എന്ന് പറയാൻ മാത്രമുള്ള ആളുകൾ ഉണ്ടെങ്കിൽ ജൂമുഅ: നടത്താവുന്നതാണ് എന്നാണ് മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയുന്നത്.

6, **ജൂമുഅയും സ്ത്രീകളും:** സ്ത്രീകൾക്ക് ജൂമുഅ: നിർബന്ധമില്ല. എന്നാൽ നബി(സ)യുടേയും പിൻഗാമികളുടേയും കാലത്ത് സ്ത്രീകൾ പള്ളികളിൽ പങ്കെടുക്കുകയും നമസ്കാരം നിർവ്വഹിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നതായി ധാരാളം ഹദീസുകളിൽ സ്മിരിക്കപ്പെട്ടതാണ്. ഇതിൽ നിന്നും സ്ത്രീകൾക്കും ജൂമുഅ ജമാഅത്തുകൾക്കായി പള്ളികളിൽ പങ്കെടുക്കലും നമസ്കാരം നിർവ്വഹിക്കലും പുണ്യകർമ്മമാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണ്.

തഴെപറയുന്ന തെളിവുകളിൽനിന്നും ഇക്കാര്യം കൂടുതൽ വ്യക്തമാകുന്നതാണ്.

ഇബ്നുഉമർ(റ)വിൽനിന്നു, നബി(സ)പറഞ്ഞു: “പുരുഷൻമാരിൽ നിന്നും സ്ത്രീകളിൽനിന്നും ജൂമുഅയിൽ പങ്കെടുക്കുന്നവർ കുളിക്കേണ്ടതാണ്. ” (ഇബ്നുഖുസൈമ, ബൈഹഖി, ഇബ്നു ഹിബ്ബാൻ)

ഇമാം ശാഫി(റ) പറയുന്നു: “ കാരണം മൂലം ജൂമുഅക്ക് പങ്കെടുക്കാൻ കഴിയാത്ത സ്വതന്ത്രരായപുരുഷൻമാർ, സ്ത്രീകൾ, കുട്ടികൾ, അടിമകൾ എന്നിവർ പള്ളിയിലെ ഇമാം ജമഅയിൽ നിന്നും വിരമിച്ചാൽ മാത്രം ഊഹർ നമസ്കരിക്കലാണ് ഞാനിഷ്ടപ്പെടുന്നത് കാരണം അവർക്ക് ജൂമുഅയിൽ പങ്കെടുക്കാൻ കഴിഞ്ഞാൽ അതാണല്ലോ അവർക്ക് വൈറായിട്ടുള്ളത് ” (ക്രിതാബുൽ ഉമ്മ്)

ഇമാംനവവി(റ) പറയുന്നു: “തീർച്ചയായും സ്ത്രീകൾ ജൂമുഅക്ക് പങ്കെടുക്കുകയും നമസ്കരിക്കുകയും ചെയ്താൽ അനുവദനീയമാകുമെന്ന കാര്യത്തിൽ ഇജ്മാഅ് (ഏകാഭിപ്രായം) ഉണ്ട് എന്ന് ഇബ്നുമുൻദിർ(റ)ഉം മററും ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുണ്ട്, ധാരാളം ഹദീസുകളിൽ, നബി(സ)യുടെ പള്ളിയിൽ നബിയുടേയും പുരുഷൻമാരുടേയും പിന്നിൽ നിന്നുകൊണ്ട് സ്ത്രീകൾ നമസ്കരിച്ചിരുന്നതായി സ്മിരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്” (ശറഹുൽ മുഹദ്ദബ്)

മലയാളത്തിലേക്ക് വിവർത്തനം ചെയ്തിട്ടുള്ള നിരവധി ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽനിന്നും ഈസത്യം സാധാരണക്കാർക്കുകൂടി ബോധ്യപ്പെടുന്നതാണ്. ഇമാം ഗസ്സാലി(റ)യുടെ ഇഹ്യാഉലൂമിദ്ദീൻ പരിഭാഷ കാണുക: “ ഇനി രോഗിയോ, യാത്രക്കാരനോ, അടിമയോ, സ്ത്രീയോ ജൂമുഅ: നമസ്കാരത്തിൽ പങ്കെടുത്താൽ അവരുടെ നമസ്കാരം ശരിയാവുകയും അതവർക്ക് ഊഹർ നമസ്കാരത്തിന് മതിയാവുകയുംചെയ്യും” (ഇഹ്യാ ഉലൂമിദ്ദീൻ പരിഭാഷ 5/31)

ഇക്കാര്യം നമ്മുടെ നാട്ടിൽ ഈ വിഷയത്തെ അങ്ങേയറ്റം എതിർത്തു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന വിഭാഗം തന്നെ അവരുടെ കുട്ടികളെ പഠിപ്പിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു!. സമസ്തയുടെ നാലാം ക്ലാസിലേക്കുള്ള മദ്രസാ പാഠ പുസ്തകത്തിൽ പഠിപ്പിച്ചുകൊ

ണ്ടിരിക്കുന്നത് കാണുക: “ യാത്രക്കാരൻ, സ്ത്രീ, രോഗി, കുട്ടികൾ, അടിയ, കുരുടൻ എന്നിവർക്ക് ജുമുഅ നിർബന്ധമില്ല അവർ വരികയും ജുമുഅയിൽ പങ്കെടുക്കുകയും ചെയ്താൽ ആ സമയത്തെ ഉഹൂറിന്പകരം അതുമതി” (സമസ്ത കർമ്മ ശാസ്ത്രം -ഹനഫി- നാലാം ക്ലാസ്).

ചിന്തിക്കുക!! അല്ലാഹു സത്യം സത്യമായി മനസിലാക്കുവാനും അതുൾക്കൊണ്ടു ജീവിക്കുവാനും നമ്മെ അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ (ആമീൻ).

وصلى الله وسلم وبارك على نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين آمين

والحمد لله رب العلمين .

الجمعة  
أحكام و آداب  
(باللغة المليبارية)